

Eduskunnan puolustusvaliokunta

Upseeriliiton lausunto HE 99/2025 vp – Valtion talousarvioesitys vuodelle 2026

Upseeriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 (HE 99/2025 vp).

Yleiset huomiot

Upseeriliitto pitää tärkeänä, että valtion talousarviossa turvataan kansallisen turvallisuuden ja puolustuskyvyn edellytykset pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä puolustushallinnon määrärahat ovat kasvaneet, mikä on oikeasuuntainen kehitys muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

Valtioneuvoston puolustusselonteko määrittää maanpuolustuksen strategiset toimintalinjat tuleville vuosille. Selontekoa tarkentaa puolustusvaliokunnan mietintö, jossa on nostettu esille myös Puolustusvoimien henkilöstöresurssien tarpeet.

Valtion talousarvioesityksen menokohdissa ei ole tarkasti määritelty kuinka toteutetaan Puolustusvoimien henkilöstömäärän lisääminen, henkilöstön palautumisen varmistaminen sekä Nato-jäsenyyden tuomat velvoitteet joukkorakenteissa ja komentorakenteissa.

Kun talousarvioesitystä käsitellään eduskunnassa, niin puolustusvaliokunnan mietinnössä käsitelty, henkilöstöön kohdistuvat resurssitarpeet ja suunnitellut toimenpiteet ovat tarpeellista avata.

Puolustusmäärärahat ja henkilöstöresurssit

Esityksessä osoitetut lisäpanostukset maanpuolustuksen materiaalihankintoihin ja kriisivalmiuden kehittämiseen ovat perusteltuja.

Puolustusvoimain komentaja on viime kuukausina painottanut henkilöstön, sotilaiden merkitystä. Henkilöstö, humanware on todellakin tärkein osa puolustuskykyä. Henkilöstön määrän lisääminen etupainoisesti on välttämätöntä. Upseeriston määrän ja osaamisen ylläpitäminen edellyttää myös kilpailukykyistä palkkausta, urakehitystä ja työhyvinvointia tukevia rakenteita.

Upseeriliitto on tuonut esille monen vuoden ajan, että henkilöstön palautuminen on ongelma. Näyttää siltä, että Puolustusvoimien vanhentunutta työaikalakia ei saada

päivitettyä vasta kuin seuraavalla hallituskaudella. Viivyttely ei ole kuitenkaan kenenkään etu. Upseeriliitto on tässä hetkessä valmis myös sopimukseen, jotta henkilöstö selviää kasvaneesta työmäärästään. Tämä operoinnin ja palautumisen työ tuli aloittaa kesän jälkeen. Valitettavasti mitään konkreettista ei ole vielä tapahtunut. Upseeriliitto pitää tärkeänä, että operointiin ja palautumiseen varataan resurssit puolustusbudjetissa ja työ ratkaisujen eteen aloitetaan välittömästi.

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Upseeriliitto pitää tärkeänä, että talousarviossa huomioidaan riittävät resurssit upseerikoulutukseen ja jatkuvaan osaamisen kehittämiseen. Erityisesti kansainvälisten tehtävien ja hybridiuhkien edellyttämä osaaminen vaatii panostuksia koulutukseen ja tutkimukseen.

Kriisinhallinta ja kansainvälinen yhteistyö

Esityksessä mainitut määrärahat kansainväliseen kriisinhallintaan ovat linjassa Suomen kansainvälisten sitoumusten kanssa.

Upseeriliitto korostaa, että kriisinhallintatehtävissä palvelevien upseerien työolosuhteet, vakuutusturva ja jälkihoito on turvattava asianmukaisesti.

Naton rauhanajan puolustuksen ja joukkorakenteen palvelussuhteen ehdot

Suomen jäsenyys Natossa edellyttää selkeitä ja kattavia henkilöstön palvelussuhteen ehtoja. On ensiarvoisen tärkeää, että Nato-tehtävissä palvelevien upseerien ja myös muiden henkilöstöryhmien palvelussuhteen ehdot – kuten palkkaus, työaika, vakuutusturva ja perheiden tukirakenteet – voidaan neuvotella sopimuksin.

Naton rakenteissa toimiminen tuo mukanaan uusia vaatimuksia ja vastuita, jotka on tunnistettava myös henkilöstöpolitiikassa. Ilman asianmukaisia palvelussuhteita Suomi ei kykene täysimääräisesti hyödyntämään Nato-jäsenyyden tuomia mahdollisuuksia eikä varmistamaan henkilöstön motivaatiota ja jaksamista vaativissa tehtävissä.

Upseeriliitto vaatii, että palvelussuhteisiin liittyvät kysymykset nostetaan budjettivalmistelussa keskiöön ja puolustushallinnolle varataan riittävä varallisuus ja toimivalta niiden ratkaisemiseksi yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Tämä on välttämätöntä, jotta Suomi voi uskottavasti osallistua Naton yhteiseen puolustukseen ja turvata upseeriston aseman kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Saamamme tiedon mukaan Nato-palveluksesta on tulossa uusi laki ja se viedään eduskunnan käsittelyyn keväällä. Palvelussuhteen ehtojen osalta asiaa ei ole juurikaan vielä valmisteltu. Puolustusministeriössä on ollut vain epävirallisia kokouksia, jotka jatkuvat vuoden vaihteeseen asti.

Kansainvälisen avunannon lainsäädäntöön valmisteltiin puolustusministerin ohjauksessa tarkennettu virkaehtosopimus. Yhteinen valmistelu toimi ja sopimus saatiin aikaiseksi lainsäädännön rinnalla. Nato-palvelus on toinen aikakriittinen asia palautumisen lisäksi.

Yhteenveto

Upseeriliitto pitää hallituksen esitystä pääosin perusteltuna ja puolustuskyvyn kannalta

oikeansuuntaisena.

Upseeriliitto painottaa, että henkilöstöön liittyvät kysymykset, erityisesti palvelussuhteen ehdot operointiin ja henkilöstön palautumiseen sekä Naton rakenteisiin liittyvät henkilöstön järjestelyt, on a) oltava selvästi mukana talousarvioesityksessä ja b) niiden eteen on aloitettava työskentely välittömästi, jotta Puolustusvoimat kykenee vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Puheenjohtaja
Everstiluutnantti

Ville Viita

Edunvalvontapäällikkö
Majuri

Mika Ylönen